

DINSDAG

I

De ellende met die familie van mij is dat ze allemaal zo verdomd succesvol zijn. Tenminste de meesten. Ze gaan met geheven hoofd door het leven. De on-aantastbaren. Neem mijn oudste broer, Julius, die reed meteen na zijn afstuderen, hij was toen net 25, in een Porsche 911. Tegenwoordig zit hij in Angola en heeft zeventuizend man onder zich en zegt: 'Dat is allemaal *labour* hoor.' Onder zijn bezielende leiding lazeren ze dynamiet in boorgaten en jagen trillingen de grond in om te achterhalen hoe diep de olie zit. Zeventuizend man!

Die luchtgekoelde James Dean-machine staat trouwens nog in de garage bij mijn moeder, hij gebruikt hem alleen om met tweehonderd kilometer per uur naar pousada's te scheuren of naar Noordwijk, waar zijn catamaran ligt. Hij is op huwelijksreis, naar Thailand. Op dit moment rent hij waarschijnlijk achter zijn kirrende bruidje door de turquoise branding, of drinkt een cocktail met een rietje uit een halve kokosnoot. Hij is maar twee of drie keer per jaar in het land. Volgens mij weet hij niet eens meer dat hij een catamaran heeft.

Ik sla mezelf in het gezicht zodat er wat kleur op mijn wangen komt. Dat is het eerste wat mijn moeder opmerkt: dat ik er slecht uitzie. Dan gaat ze vragen of ik ongelukkig ben. Ik vind het helemaal niet erg om ongelukkig te zijn, als mijn moeder er maar niet steeds naar informeerde. Ze maakt dat ogenblikkelijk tot gespreksonderwerp numero 1.

Ze ziet het aan mijn ogen, dat is mijn zwakke plek. Als je stress hebt of moe bent, worden ze vet en daardoor dof, dat heb ik gehoord van een opticien. Ik heb een tijdje in een huis gewoond waar ook een opticien woonde, dat was een ontzettende nicht, die vertelde me dat soort dingen. Ook dat steeds meer mensen bijziend worden, behalve boeren en matrozen, en niet omdat die minder sjoeren, maar omdat die regelmatig in de verte staren.

Achter mij kleppert een kind onafgebroken met het dekseltje van een asbak. Het snerpt door mijn kop. Opstaan, omdraaien, vol uithalen, een kort beleefd knikje naar de ouders en weer gaan zitten.

Buiten wordt het donker. Ik steek mijn hoofd uit het raam, dat is lekker; ver naar buiten zodat de rest van de coupé met samengeknepen billen toekijkt, bang dat mijn kop er zo meteen door een tegemoetkomende ertstrein afgeslagen wordt en zij niet op tijd thuis zijn. De regen striemt. Op twee aan elkaar grenzende krakkemikkige gevels staat met grote letters geschilderd: 'Wasmiddel zonder fosfaat' en 'Kapper zonder afspraak'.

Ik ga op het huis van mijn moeder passen. Ze moest plotseling naar het buitenland. En de honden en het zilver kunnen niet alleen gelaten worden.

Bovendien wordt mijn oma aanstaande zondag tachtig. Dat wordt uitgebreid gevierd. Mijn familie houdt er enorm van om bij elkaar te kruipen en varkens aan het spit te schuiven.

Nadat ik besloten had niet langer te parasiteren op het geld van mijn moeder, het geld van mijn familie, het geld van de gemeenschap, kwam ik tot de conclusie dat ik uit Rotterdam weg moest. Weg met alle zekerheden.

Een oude vrouw stapt de coupé binnen samen met haar volwassen zoon. Zij kijkt om zich heen en fluistert tweemaal tegen de zoon: ‘Wat een kleine koffertjes hebben ze tegenwoordig.’ Als ze aan het eind van het gangpad zijn, zegt ze het nog een keer: ‘Wat een kleine koffertjes hebben ze tegenwoordig.’ De schichtige blik van de man die, met zijn hoofd tussen de schouders getrokken, op geringe afstand zijn moeder volgt, doet denken aan de neef van Hunter. Die woonde tot zijn veertigste bij zijn ouders op de twaalfde verdieping van een flat in Den Haag. Op een ochtend klom hij over de reling. De onderbuurvrouw verklaarde dat ze dacht dat er een vuilniszak naar beneden werd gegooid.

Ik verbreek alle banden en verhuis naar Amsterdam, tenminste dat is de bedoeling. Er is een kansje op een krot aan de Oudezijds Achterburgwal, op een steenworp van de Bananenbar waar de dames zonder hun handen te gebruiken een tientje van je neus kunnen pakken. Tijdens het mierzoete kennismakingsgesprek dat ik met de hoofdhuurder voerde klonk er met tussenpozen een doordringend, onmenslijk gepiep uit het belendende, met Ooster-

se dames gevulde pand. Eventjes dacht ik dat er iemand gewurgd werd, maar die hoofdhuurder legde zijn van lianen gevlochten sandalen behaaglijk onder zich op de bank en glimlachte als een boeddha. Het hoorde er kennelijk bij. Ik heb ook wel eens naast een wasserette gewoond, dat ging ook. Ik liet me van mijn beste kant zien: dociel, beleefd én een poezenvriend. Ik zou van hem horen en dat is nog steeds zo.

2

De dag dat ik aankondigde met mijn studie te stoppen was de trouwdag van Julius, drie weken geleden. De huwelijksvoltrekking vond plaats in zo'n pittoresk stadhuis-kasteeltje, met een toren en van die glimmende roodgroene luiken. Er zijn mensen die vinden zo iets een droom, het toppunt van goede smaak. *Die Moral und der gute Geschmack sind ein altes Ehepaar, ihre Kinder heißen Dummheit und Langeweile.*

Verplicht in jacquet. De muisgrijze hoed die erbij hoorde liet ik in de auto liggen. Als kleine daad van verzet had ik mijn bruine bergschoenen aan. Het enige waar ik echt nieuwsgierig naar was, was of Tine zich naar oud Twents gebruik een kunstgebitje had laten aanmeten. Preventieve tandheelkunde, een gebaar van schoonouders' goede wil.

Bij het ouderlijk huis van Julius' aanstaande stouf er onmiddellijk een vriendin van de bruid op mij af, opgewonden alsof ze zelf ging trouwen. Ze was in

een geelwitte jurk gehesen, die waarschijnlijk ook als parachute gebruikt kon worden. Ze spelde me een corsage op na mij eerst uitgebreid gezoend te hebben, terwijl ik dat hele kind niet eens kende. Die dag werd ik trouwens voortdurend in de armen gesloten door mensen die ik me niet kon herinneren ooit eerder gezien te hebben. Met de corsage hoorde je er helemaal bij, met zo'n ding was het verplicht om van oor tot oor te grijnzen en iedereen op de schouder te slaan. De corsage bestond uit een iris met een vetplant en nog wat blaadjes. Het brandde een gat in mijn hart.

Arnoldje, mijn tweejarige neefje, het kind van Engelbert en Janine, was bruidsjonker. Hij weigerde rijst te gooien. Na de eindeloze ceremonie in het kasteeltje gingen we champagne drinken in de tuin van Het Wanninkhof, het buiten van een ver familielid. 'Op naar de champoepel!' riep oom Loed, mijn circusoom.

Het Wanninkhof is zo wit dat het pijn doet aan je ogen. Het lijkt een beetje op het Witte Huis. Het wordt niet permanent bewoond, maar voor dit soort familieaangelegenheden gebruikt. Ik was er een paar keer eerder geweest; wat ik mij vooral herinnerde was het spuuglelijke wandkleed met oranje knotsen dat in de hal hing, uit piëteit jegens tante Julia, een oude tante wier echtgenoot door een Australische haai is opgegeten en die in therapie dit metersbrede oranje-groene monster heeft gepun- nikt. Aan de voorzijde is een bordes met pilaren, in de vorm van een halve cirkel – daar moest een foto gemaakt worden. 'Cheese!'

Terwijl een onbekende meneer en mevrouw in het voorbijgaan in mijn oor gilden: ‘Ja, wij zijn je nieuwe familie!’ vertelde ik mijn moeder dat ik besloten had te stoppen. We stonden op het grasveld aan de achterzijde van het huis. We keken uit over een vijver en de parkachtige tuin met daarachter bos. Een rij buxussen in houten bakken bakende het deel van het gras af waar iedereen geacht werd te staan. Om ons heen het oeverloos gekwaak van honderden mensen. Het leek een pinguïnkolonie. Mijn moeder vond het aanvankelijk wel plezierig met mij te praten en de juist verworven familie even te laten begaan, want het was een beetje vermoeiend hoe ze onophoudelijk wilden laten merken dat we helemaal geaccepteerd waren. De moeder van de bruid was net een grote blonde spons die ons allemaal in één keer liefdevol wilde opzuigen.

Mijn moeder keek me vanonder haar blauwe, breedgerande hoed aan en vuurde, als een stalinorgel, een serie argumenten af waarom ik niet met mijn studie moest stoppen. Het was duidelijk dat ze de afgelopen weken de bui had zien hangen en alvast alle redenen waarom dat een verkeerde beslissing was in het blauwgelakte handtasje aan haar pols verzameld had. Ze hoopte natuurlijk dat ze mijn voornemen in de kiem kon smoren, maar daarvoor was het te laat. Ik had mijn dictaten de voorgaande avond ritueel verbrand in de tuin op het Noordereiland. Mij kregen ze met een span ossen niet terug de collegebanken in.

Julius wist mij tussen de bedrijven door – het toegezongen worden door z’n jaarclub en het kleffe

aansnijden van de taart samen met zijn bruidje – duidelijk te maken dat ik een slampamper was als ik écht stopte. Tine hield hem de hele dag klemvast en liep te grijzen als een ontsnapte gek. Ze droeg een witte jurk met roze linten en zag er wel lekker uit; als een grote bonbon. Ik kuste haar, feliciteerde Julius en fluisterde in zijn oor: ‘Wat is dát nou: ze heeft haar tanden gewoon nog?!’

Julius reageerde tot mijn verbazing serieus: ‘Dat doen alleen de boeren,’ vervolgens keek hij naar mijn schoenen en voegde eraan toe: ‘Knor.’

Engelbert, mijn andere broer, die in New York de snelle advocaat uithangt en natuurlijk voor het huwelijk was overgekomen, had als ceremoniemeester te veel aan zijn hoofd om zich ertegenaan te bemoeien.

Boris – bij haar vierde zoon hield mijn moeder het met die Twentse namen voor gezien – trok zijn schouders op en zei: ‘Zullen we een eindje gaan wandelen?’

Dat was aardig van hem want wij hebben geen van beiden de leeftijd om zomaar een stukje te gaan wandelen. Boris komt niet voortdurend met wijze raad. Die pretendeert niet *het te weten*. Hij kijkt tamelijk veel televisie en als hij wat zegt is het meestal afkomstig uit een derderangs western, oneliners als: ‘He’s the kind of man who one day picks up his gear and says “adios”.’

Hij was de enige die zag dat het huilen me nader stond dan het lachen. Ik wilde al die mensen die zo tevreden zijn met zichzelf niet onder ogen komen, ik voelde me ellendig. Als ik met iemand praatte,

werd mij na twee tellen steevast gevraagd: ‘En wat doe jij tegenwoordig?’ Ik stotterde er een beetje omheen. Daar stond ik in mijn jacquet, bekeek mezelf door de ogen van die zelfgenoegzame koppen en voelde me een nietsnut. Zodra ik vertelde met mijn studie te gaan stoppen, moest ik uitleggen waarom. Ineens hechtte iedereen enorme waarde aan mijn studie, het lot van de wereld leek er mee samen te hangen.

Behalve Boris, die zei: ‘A man’s gotta do what a man’s gotta do.’

Voor Calanda was mijn plan niet nieuw, bovendien was ze te druk in de weer met het gladstrijken van haar kleren, het zich nuttig maken bij het uitdelen van de huwelijkskrant, het bijhouden van het receptieboek en het bevestigen van ballonnen aan autoantennes. Het kan haar geloof ik niet zoveel schelen wat ik doe, zolang ik maar bij haar blijf.

3

Een zigeunerwijsheid zegt: een hond die loopt vindt botten. Iedere nacht alleen in bed is een verloren nacht. Na de Possa ben ik verstrikt geraakt in mijn eigen verleidsysteem, het driestappenplan, succes gegarandeerd. Daarmee heb ik Calanda’s bloed aan de kook gebracht. Haar Latijnse afkomst laat zich niet verloochenen, dat zwarte monster dat in haar onderbuik nestelt.

Ze is een flirt en ze ziet er prachtig uit, met ogen en borsten die alles doen vergeten en lange blonde

haren, de kleur van een leeuwin. Ze heeft de donkere felle ogen van haar Spaanse moeder. Ze is 26, voor je het weet wil ze eeuwig bij je blijven, trouwen en kindertjes. Ik voel voortdurend dat ik op mijn hoede moet zijn. Door er van meet af aan op te hameren dat er voor mij voorlopig geen sprake kon zijn van een echte verhouding – dat ‘ik daar nog niet aan toe ben’ – heb ik bereikt dat zij, tenminste schijnbaar, minder noten op haar zang heeft dan het leeuwendeel van die fraaie schepseltjes, die eigenlijk allemaal na twee weken van zorgeloze seks ineens willen weten of je tot de dood bij ze blijft, ja of nee.

Ter compensatie van de door mij in de loop der tijd opgebiechte zonden heeft ze een broodplank, de grote dierenencyclopedie en een bos dahlia's op mijn hoofd kapot proberen te slaan. In enkele seconden ben ik beboet voor nachten van genot. Daar kwam ik makkelijk vanaf. Een bleke Hollandse poldervrouw had haar jaloezie en verbittering zonder meer over maanden van huilerig gemiesmuis uitgesmeerd.

Een ander voordeel is dat ze ook een beetje immoreel is. Meisjes zijn vaak zo ethisch, waarschijnlijk omdat ze voelen dat als ze de teugels ietsje laten vieren het met hun positie is gedaan. Wanneer ik op een gestolen fiets bij Calanda langskom word ik niet gestraft met onthouding en hoef ik niet eerst uren uit te leggen waarom ik ‘nou zoiets doe’.

Maar nu is het leuk geweest, ik heb genoeg van dat Andalusische temperament, van de hysterische schreeuwen smijtpartijen en de onverwachte huil-

scènes waar, eenmaal op gang, geen einde aan komt. Hoeveel uren van de beste jaren van mijn leven heb ik niet verdaan met op de rand van haar bed zitten als een priester die het laatste oliesel komt brengen, met één hand op haar schokkende schouder en een half oog op de klok, terwijl ik steeds maar zeg: ‘Zo bedoelde ik het niet, zo erg is het niet, zo erg is het niet.’ Meisjestransen: ik ben er niet tegen bestand. Zodra ze verschijnen, vallen mijn hersens uit en schiet er alleen nog maar door mijn hoofd: beul, gewetenloos monster, kijk eens wat je hebt gedaan!

Na wat ze afgelopen zaterdag heeft geflikt kan ze wat mij betreft verder met het circus meereizen. Als zij dezelfde vrijheden wenst, is voor mij de lol eraf.

Als ze zich maar niks aandoet – dat is nu mijn voornaamste zorg. Wanneer ik na een ruzie of crisis poolshoogte neem om te zien of ze nog leeft, eindigt het altijd weer in bed. Onvermijdelijk. Als je haar ziet dan begrijp je dat wel. Daarom laat ik niks meer van me horen, zodra ik het haar verteld heb. Alleen: h^oe breng ik het? Medelijden mag niet langer een overweging zijn. Wij zijn niet geschikt voor elkaar, alleen maar *lichamelijk bezeten*. Het is de vierde of vijfde keer dat ik er een punt achter zet en nu moet het lukken. Cold turkey.

4

De trein remt af voor station Apeldoorn.

Een groep zwakbegaafde jongens van vijftien,